

УДК 811.111'42:81-116.3

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-213-59>

ТИПИ МОВНИХ ОСОБИСТОСТЕЙ ХУДОЖНЬОГО ПЕРСОНАЖУ В МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ІНТРАПЕРСОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТИВАХ

TYPES OF LINGUISTIC PERSONALITIES OF FICTIONAL CHARACTERS IN MULTIMODAL INTRAPERSONAL CONFLICTIVES

Черненко О. В.,

orcid.org/0000-0002-0127-8915

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології

Київського національного лінгвістичного університету

Наукова розвідка має на меті представити результати лінгвістичного дослідження інтраперсональних конфліктів як дискурсивних конструктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі з позицій теорії комунікації, психолінгвістики, когнітивного та прагмалінгвістичного підходу до аналізу мовних явищ. Ґрунтуючись на структурно-функціональному підході до виокремлення функціонально цілісних фрагментів у художньому дискурсі, у роботі пропонується розглянути особливості мультимодальних інтраперсональних конфліктів у семіотичному просторі художнього дискурсу. Вертикальний характер конструювання інтраперсональних конфліктів дозволив розглянути внутрішньоособистісний конфлікт як автокомунікативний акт. У результаті аспектного дослідження інтраперсональних конфліктів встановлено особливості їхньої мультимодальної, прагматичної, комунікативної та динамічної структури. Понад те, докладний аналіз тривірневої моделі дослідження мовної особистості у дискурсі на вербально-семантичному, когнітивному та прагматичному рівнях, спосіб його розв'язання та встановлення характеру внутрішніх протиріч, змодельованих у художньому творі, дозволив нам виокремити деструктивний та конструктивний тип мовної особистості в інтраперсональному конфлікті.

Мета дослідження полягає також у встановленні зв'язку між різними підходами до трактування процесу розвитку конфліктної комунікації та методів її дослідження в сучасних лінгвістичних студіях. Мультимодальна природа конфліктів дозволяє залучати до аналізу конфліктної мовленнєвої ситуації в художньому дискурсі одразу декілька модусів мультимодальності, розгляд яких дозволив нам виявити смисли, комуніковані як у зоні авторського наративу, так і в персонажному мовленні. Отримані результати дослідження дозволять розширити можливості вивчення конфліктів у художньому дискурсі на різних рівнях лінгвістичного аналізу.

Ключові слова: конфлікт, мультимодальність, інтраперсональний конфлікт, інтерперсональний конфлікт, мовна особистість, англійськомовний художній дискурс.

The current paper presents an overview of intrapersonal conflictives as discursive constructs in modern English fictional discourse from the viewpoint of theory of communication, psycholinguistics and cognitive and pragmatic approach to the analysis of linguistic units. Based on the structural-functional approach to identifying functionally coherent fragments in fictional discourse, this paper proposes an examination of the features of multimodal intrapersonal conflicts within the semiotic space of fictional discourse. The vertical structure of intrapersonal conflictives allows them to be viewed as acts of autocommunication. An aspectual analysis of intrapersonal conflictives revealed the characteristics of their multimodal, pragmatic, communicative, and dynamic structure. Moreover, a detailed analysis of the three-level model for studying linguistic personality in discourse—at the verbal-semantic, cognitive, and pragmatic levels—along with the examination of conflict resolution methods and the nature of internal contradictions modeled in literary works, enabled the distinction between destructive and constructive types of linguistic personalities in intrapersonal conflict.

The research also aims to establish a link between different approaches to the interpretation of conflict communication development and methods of their research in modern linguistic studies. The multimodal nature of conflictives enables the inclusion of various modes of multimodality in analyzing conflict speech situations within fictional discourse, allowing us to identify meanings conveyed both through the author's narrative and the characters' speech. The obtained results show the decoding potential of interpreting conflict interpersonal and intrapersonal communication at different levels of linguistic analysis to achieve the corresponding aims.

Key words: conflictive, multimodality, intrapersonal conflictive, interpersonal conflictive, linguistic personality, English fiction discourse.

Постановка проблеми. Схильність учасників комунікативної взаємодії до певної поведінкової стратегії у конфлікті визначається як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками. До *зовнішніх* належать традиції та норми, усталені в конкретній етнокультурній спільноті чи професійному середовищі, якому належать учасники конфлікту; стереотипи, прийнятні для даного соціуму; індивідуальні поведінкові моделі, що набули соціальної значущості та засвоєні особистістю; а також виконання соціальних ролей, зумовлених статусом, національною чи гендерною приналежністю, віком тощо. *Внутрішні* чинники включають характеристики самих суб'єктів: тип особистості (психологічний і комунікативний), інтереси, мотиви, наміри, переконання та погляди учасників конфлікту.

За характером впливу на перебіг конфліктної комунікації, вищезазначені групи чинників дозволяють нам також окреслити коло питань, пов'язаних з визначенням мовних типів особистостей художнього персонажу в інтерперсональних та інтраперсональних конфліктивах, а також диференціювати поняття дискурсивної репрезентації певного типу мовної особистості в інтраперсональних конфліктивах та типів комунікативного стилю художнього персонажу в інтерперсональних конфліктивах у сучасному англomовному художньому дискурсі.

Різниця між *психологічним* і *комунікативним* типом особистості полягає в акцентах їхніх характеристик та підходів до взаємодії з оточенням. Якщо *психологічний* підхід до аналізу мовного типу особистості фокусується на внутрішніх особливостях мовця, таких як темперамент, емоційний інтелект, мотивація та життєві цінності, стиль мислення тощо та використовується для глибшого аналізу людини, її поведінки, внутрішніх конфліктів та способів самореалізації, то *комунікативний* підхід розглядає людину з точки зору її взаємодії з іншими, враховуючи її манеру спілкування, адаптивність, стилі комунікації, використання вербальних та невербальних семіотичних ресурсів тощо. Тобто, ключова різниця полягає у спрямованості на внутрішній світ людини та її особистісні риси з одного боку, та стиль взаємодії з іншими людьми з іншого. Хоча ці підходи взаємопов'язані, вони дають різні перспективи на особистість: один – зсередини, інший – через поведінку в соціумі. Таким чином, перспективним видається розгляд та побудова типологій вираження мовної особистості не тільки через динаміку персонажного мовлення в міжособистісному конфлікті, але й через розвиток внутрішньоособистісного конфлікту у сучасному англійськомовному художньому дискурсі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням конфліктної комунікації, а також дискурсу акцентуєваних мовних особистостей присвячена низка праць у вітчизняних мовознавчих студіях. Дослідження когнітивних, комунікативних, прагматичних особливостей конфліктного мовлення здійснювалося не тільки на матеріалі різних мов, але й у різних аспектах. Вчені досліджували особливості інвективного мовлення (Т. О. Золотаренко, В. В. Прокопенко, І. І. Серякова, І. Є. Фролова, О. В. Черненко), особливості конфліктного мовлення персонажу (Я. О. Бондаренко, В. В. Левицький, S. Mazhitaeva), особливості динаміки розвитку конфлікту у різних дискурсивних практиках (Н. К. Войцехівська, О. О. Сахарова, K. Janicki), Незважаючи на значні досягнення вітчизняної та зарубіжної лінгвістики у вивченні конфліктного мовленнєвої взаємодії та неослабний інтерес учених до різних дискурсивних практик, пов'язаних з конфліктом, низка пов'язаних з ними проблем й досі не розв'язані. Так, актуальною є проблема вивчення внутрішньоособистісних конфліктів та мовних особистостей, які репрезентують їх у художньому дискурсі. Для досягнення зазначеної мети дослідження необхідно розв'язати такі завдання: по-перше, визначити функціонально цілісні структурні одиниці, де можна простежити локалізацію конфліктів та їх розвиток; по-друге, виокремити та дослідити типи мовних особистостей та критерії побудови їх класифікації.

Виклад основного матеріалу. Внутрішньоособистісні, або інтраперсональні, інтрасуб'єктивні, психологічні конфлікти, змодельовані у художньому дискурсі, виникають при зіткненні протилежних потреб, мотивів, інтересів людини, суб'єкта конфлікту та характеризуються поняттям автокомунікації як взаємодії «ego» та «alter ego» мовця (адресанта) [1, с.107].

Актуальними для вивчення типів мовної особистості в інтраперсональному конфлікті при цьому виступають *его-тексти* [2, с. 14], у яких фіксується мовлення від першої особи як власне *его* конкретної лінгвоперсони. Жанровим репрезентативом такого мовлення є *інтраперсональний конфлікт*, втілений у художньому дискурсі.

Міжособистісні (інтерперсональні) конфлікти – цей різновид конфліктів виникає за наявності проблемної ситуації, в якій учасники переслідують несумісні цілі; дотримуються несумісних цінностей і норм, намагаючись реалізувати їх у взаємостосунках один з одним; одночасно в гострій конкурентній боротьбі прагнуть до досягнення однієї й тієї ж мети [3, с. 18]. Тобто, якщо структурно міжособистісний конфлікт відповідає поняттю *комунікативного акту*, то внутрішньоособистісний – *автокомунікативного акту*.

У *лінгвоперсонології*, галузі мовознавства, що досліджує взаємозв'язок емоцій, когніцій та прагматичних намірів дискурсу людини при вивченні проблеми репрезентації поведінки мовця у дискурсі, сформувалося поняття *мовної особистості* [4, с. 308], яке характеризується як сукупність здібностей та соціально-психологічних характеристик людини, яка свій внутрішній світ та способи соціальної взаємодії реалізує у виборі мовних та дискурсивних засобів [5, с. 307].

У фокусі уваги лінгвоперсонології знаходиться дихотомічна пара «мова↔людина», яка є визначальною не тільки для з'ясування статусної ролі мови у формуванні індивідуума як мовної особистості та дослідження її лінгвокультурологічного прояву, а й простеження динаміки лінгвістичного портрету мовця як у синхронному, так і в діахронному вимірах [5, с. 27; 11].

Комплексне дослідження мовної особистості ускладнюється через велику кількість чинників, що можуть впливати на дискурс: вік і гендер, соціальний статус і професійна сфера, національна приналежність. Тому більшість наукових праць зосереджується на вивченні окремого параметра. Водночас існує чинник, який стоїть вище за інші й підпорядковує їх собі – це психологічна основа. У зв'язку з цим особливо цінними є ті дослідження, що розглядають мовну особистість крізь призму її психологічної природи.

Моделювання типів мовних особистостей є однією з пріоритетних задач у дослідженні ефективності вербального спілкування. Аналізуючи мовлення персонажів у художніх творах, дослідник отримує певні переваги. По-перше, він має доступ до повного мовного портрета особистості, що є неможливим у випадку з реальною людиною. По-друге, це дає змогу вивчати не лише зовнішню, а й внутрішню мову, а також простежити за перебігом думок і діяльністю свідомості. До того ж, у художніх текстах часто подається психологічний портрет персонажа, який може слугувати орієнтиром під час аналізу його дискурсу, що набуває додаткової ваги при дослідженні породження, характеру перебігу та завершення конфліктної мовленнєвої взаємодії.

На допомогу досліднику різних типів мовної особистості у конфлікті, втіленої у сучасному англійськомовному художньому дискурсі приходить також *теорія психоакцентуації*, започаткована ще у кінці 70-х років XX ст. відомим німецьким ученим Карлом Леонгардом (*Akzentuierte Persönlichkeiten* (1976)), яка мігрувала з галузі психіатрії у філологію, що дало можливість не тільки простежити динаміку розвитку та трансформації теорії психологічної акцентуації в сучасній психолінгвістиці, але й дозволило ввести у сучасний мовознавчий інструментарій термін *лінгвопсихоакцентуації*, що дає змогу показати систему лінгвістичних методів дослідження психоакцентуації. Зокрема, у фокус досліджень потрапляють способи концептуалізації та вербалізації різних типів акцентуації (виявлення схильності до актуалізації певної поведінки, у тому числі й мовленнєвої у стресових ситуаціях) на матеріалі англійськомовної та україномовної прози, де дискурс акцентуєваних мовних особистостей становить особливий інтерес через властиву їм підвищену конфліктність [6, с. 10–14].

Внутрішньоособистісний, або ж внутрішній конфлікт, є одним із найскладніших і найглибінніших психологічних протиріч, що виникають у внутрішньому світі особистості. Ще в середньовічні часи людину сприймали передусім як арену боротьби між силами добра і зла.

Згодом багатовимірність духовного життя індивіда стала розглядатися як невід'ємна складова структури особистості. Лінгвістичний аналіз дискурсу надає можливість реконструювати світоглядну систему особистості, яка формується в результаті інтеграції когнітивного та прагматичного рівнів її мовленнєвої діяльності. Така система є наслідком взаємодії індивідуальної ціннісної парадигми, концептуальної картини світу, життєвих цілей, мотиваційно-поведінкових чинників та установок, що знаходять відображення, зокрема, в текстах, породжених цією особистістю, що відображають внутрішній конфлікт. При цьому дискурс може бути репрезентований сукупністю висловлювань персонажа художнього твору, який у відповідному контексті функціонує як *модель* реальної мовної особистості.

У нашому дослідженні спираємося на розроблену нами теоретичну модель розвитку динаміки конфлікту у художньому творі, відповідно до якої виокремлюємо наявність функціонально цілісних структурних одиниць – *конфліктивів* – дискурсивних конструктів, які *за формою* співпадають з певною стадією (або підстадією) конфліктної комунікації, а *за структурою* відповідають поняттю комунікативного акту [7, с. 138].

При цьому *конфліктиви* виступають як мультикомпонентні та багатофункціональні дискурсивні мультимодальні конструкти, семіозис яких у художньому дискурсі відбувається за гомогенними та гетерогенними моделями взаємодії вербальної, невербальної та паравербальної семіотичних систем у певних фазах розвитку конфлікту та характеризуються дисгармонізацією інтра та інтерперсональних стосунків комунікантів. Диференційними рисами конфліктивів на дискурсивному рівні визначаються мультимодальність, полікомпонентність, конфронтаційність, оцінність, комплексність, емоційність, поліфункціональність, рекурсивність [8, с. 156].

Варто зазначити, що, на відміну від *інтерперсональних* конфліктивів, *інтраперсональні* конфліктиви мають іншу природу: вони не демонструють зовнішню динаміку, що базується на інциденті як комунікативному акті зіткнення сторін із застосуванням вербальних, невербальних та інших засобів, які розгортаються у фазах ескалації, кульмінації тощо. Натомість, інтраперсональні конфлікти мають внутрішній характер і розгортаються в межах одного носія інформації шляхом її перекодування. До того ж внутрішнє протиріччя персонажа нерідко подається через інформативний монолог автора, який прагне донести певний зміст до реципієнта (читача), водночас самотійно формуючи відповідь на це звернення. Такий тип конфлікту втілюється на наративному рівні семіотичного простору художнього твору через оповідь від першої особи (*first person narration technique*) і тісно пов'язаний із концептом *автокомунікації*, як її розумів Юрій Лотман. Крім перекодування (тобто надання повідомленню нового значення), інтраперсональні конфлікти можна трактувати ширше – як трансформацію або перебудову особистості. Відтак комунікативна модель *інтраперсонального* конфлікту як структурного явища суттєво відрізняється від моделі інтерперсонального конфлікту.

Динаміка *інтраперсонального* конфлікту характеризується вертикально орієнтованим розвитком та внутрішньою природою комунікативних процесів, що ґрунтуються на сприйнятті й інтерпретації коду, ретіальній взаємодії та автокомунікації. Вона супроводжується явищами когнітивної депривації та реалізується через прямі мовленнєві акти, а також за допомогою невербальних засобів комунікації, які здебільшого локалізуються в межах "зони наратора" [8, с. 158]. Саме відмінність у характері динаміки розгортання внутрішньоособистісних (інтерперсональних) та міжособистісних (інтраперсональних) конфліктивів – аксіальна та ретіальна комунікація – дозволяє нам дослідити типологію комунікативних стилей особистості у випадку міжособистісної конфліктної взаємодії у художньому дискурсі, та виокремити типи мовних особистостей в інтраперсональному, внутрішньому конфлікті у сучасному англomовному художньому дискурсі.

Відповідно, якщо для класифікації комунікативних стилів персонажу в *інтерперсональному* конфлікті релевантними видаються такі складові лінгвістичного аналізу: *емоційна*, як миттєвий (емерджентний) індикатор конфліктної ситуації та ставлення до неї; *прагматична*,

як аналіз інтенцій та комунікативних цілей співрозмовників у конфлікті; та *конверсаційна*, як визначення випадків дотримання/порушення конверсаційних максим Принципу кооперації П. Грайса та принципу ввічливості Дж. Ліча, то класифікація типів мовних особистостей в *інтраперсональному* конфлікті здійснюватиметься за допомогою *вербально-семантичного, когнітивного, прагматичного* критеріїв, тобто комплексної сукупності семіотико-дискурсивного інструментарію конструювання інтраперсонального конфлікту у художньому дискурсі, дослідження лінгвокогнітивного рівня мовної особистості, аналіз мотиваційно-прагматичного рівня конфлікту як автокомунікативного акту [8, с. 161].

Отже, комплексна характеристика мовної особистості, змодельованої в інтраперсональних конфліктах у сучасному англomовному художньому дискурсі, за допомогою якої здійснюватиметься класифікація, вміщує такі компоненти як: 1) *вербально-семантичний* (лексикон особистості, аналіз якого передбачає традиційний опис формальних засобів вираження певних значень); 2) *когнітивний* (тезаурус особистості, одиницями якого є поняття, ідеї, концепти, які складаються у впорядковану, систематизовану мовну картину світу індивідуальності та відображають ієрархію її цінностей); 3) *прагматичний* (прагматикон особистості, прагматичний потенціал мовця, відображений у системі мотивів, інтересів, установок, цілей та інтенцій). Окрім когнітивного та прагматичного рівнів, дослідники також виокремлюють *емоційний* рівень мовної особистості, який охоплює її емоційну сферу, а також концепти, що слугують репрезентантами певних емоційних станів.

Зазначимо також, що інтеграція *когнітивної* та *емотивної* домінант мовної особистості художнього персонажу в інтраперсональному конфлікті в єдине функціональне поле зумовлює формування мовленнєвої домінанти – динамічного утворення, що забезпечує процес породження тексту та реалізується на *вербально-семантичному* й *прагматичному* рівнях мовної особистості. Взаємодія зазначених домінант у процесі текстотворення визначає характер відбору вербальних та невербальних засобів комунікації, які персонаж актуалізує в межах своєї дискурсивної практики.

Аналіз особливостей різноманітних типів конфліктів, їхньої природи, змісту та механізмів розв'язання доцільно розпочинати з вивчення внутрішніх суперечностей індивіда. Психологічні аспекти внутрішньоособистісних конфліктів традиційно посідають важливе місце в межах гуманітарних і психологічних досліджень. Це зумовлено тим, що внутрішні конфлікти нерідко виступають основою або каталізатором для розвитку інших форм конфліктних ситуацій – міжособистісних, міжгрупових, етнічних, сімейних, управлінських тощо. На відміну від інших форм критичних життєвих ситуацій, таких як криза, стрес, фрустрація тощо дослідники визначають *внутрішньоособистісний конфлікт* як гостре негативне переживання, «зіткнення у особистості приблизно рівних за силою, але протилежно спрямованих (амбівалентних) інтересів, прагнень, мотивів та потреб, більшість з яких особистістю не усвідомлюється» [9, с. 38].

Усвідомлення особистістю багатовимірності власного внутрішнього світу, суперечливості бажань, нестабільності самооцінки, а також боротьба мотивів і неможливість реалізації певних прагнень формують простір *внутрішньоособистісних* конфліктів. Такі конфлікти можуть мати як конструктивні, так і деструктивні наслідки. *Конструктивні* внутрішні конфлікти є важливими чинниками особистісного розвитку, сприяючи рефлексії, переосмисленню цінностей та особистісному зростанню. Натомість *деструктивні* внутрішні конфлікти становлять серйозну загрозу психічному здоров'ю, адже можуть зумовлювати розвиток хронічної конфліктності, невротичних розладів, а в окремих випадках – призводити до формування адиктивної чи навіть суїцидальної поведінки. Отже, *спосіб розв'язання* внутрішньоособистісного конфлікту а також *характер внутрішніх протиріч*, змодельованого у художньому творі може слугувати додатковим критерієм для їх класифікації поруч з трирівневою моделлю вивчення мовної особистості у конфлікті з урахуванням специфіки структури інтраперсонального конфлікту.

Розглянемо вищезазначені теоретичні критерії аналізу на прикладі складного, багатошарового внутрішньоособистісного конфліктиву художнього персонажу Ноа, японця корейського походження, що розгортається у сучасному романі-бестселері Мін Джін Лі «Пачінко». Твір глибоко охоплює проблематику етнічної приналежності, іммігрантського досвіду корейської громади в Японії та пов'язаних з цим як зовнішніх, так і внутрішньоособистісних складнощів та протиріч.

Персонаж Ноа, старший син Санджі, емігрував в Японію в утробі матері і народився в Японії, та з малих літ намагався заслужити та вибороти право «бути японцем», таким, як усі, зручним, послужливим та непомітним. Він сумлінно вчився у школі (*The children were merciless, but Noa didn't fight them; rather, he worked harder on his studies, and to the surprise of his teachers, he was the first or second in academic rank in his second grade class*), та незважаючи на жорстокість дітей, які дражнили та принижували корейців за їх бідність, запах національної їжі кімчі та запах тварин, яких вони тримали у будниках, щоб прогодувати родини (*Everyone at school called the Korean children who lived with pigs buta. Noa, whose tsumei was Nobuo, sat with the buta children and was called garlic turd*). Проте Ноа ніяк зовні не реагував на образи, був завжди ввічливим, стриманим та обережним (емоційний рівень), старанно вчився, щоб мати змогу вступити до престижного університету у Васеді. Згодом, він вступає до університету, але не знає, що коштами йому допоміг його біологічний батько-якудза, кореець, тавра якого він так і не зміг позбутися.

Аналіз когнітивного рівня мовної особистості Ноа вказує на те, що концептуальними домінантами мовної особистості Ноа, що мають вирішальне значення для його екзистенційного та мотиваційного рівня, є концепти ВІДЧУЖЕННЯ та САМОТНІСТЬ, вербалізовані у зоні авторського наративу таким одиницями як «надзвичайно закриті молоді люди» (*intensely private young people*), «присягнувся нікому й ніколи не відкриватися, не бути уразливим» (*Never again, he swore, would he be that vulnerable to another person*), «бути обережним навіть у колі сім'ї» (*Noa remained careful around his new family*), «носив секрет свого життя корейця як темний важкий камінь на душі» (*Noa carried the story of his life as a Korean like a dark, heavy rock within him*.) Тобто, його етнічна приналежність слугувала для Ноа таким собі конфліктом власного «єго» з ретельно вибудованим за роки життя в Японії «alter ego», образом етнічного японця, якому він найбільше в житті прагнув відповідати.

Дослідження вербально-семантичного рівня мовної особистості Ноа відбувається у діалогічному мовленні, у так званій «проміжній зоні», де авторський наратив поєднується з персонажним мовленням, а саме, у діалозі Ноа з матір'ю Санджею, яка розшукала сина, який жив в іншому місті з своєю родиною та дітьми і ніколи не приїздив до неї, та, всупереч усьому, відчув полегшення від її приїзду (*He had imagined that this day would come and had prepared for it, but now that she was here, he was surprised by his own sense of relief*). Санджа розповіла правду Ноа про його походження. Наведемо фрагмент цього діалогу:

“I understand what you did. However, my blood father is Koh Hansu. That cannot change,” Noa said flatly. <...>

“Yes.”

“I'm a Korean working in this filthy business. I suppose having yakuza in your blood is something that controls you. I can never be clean of him.” He laughed. This is my curse.” <...>

“No one knows I'm Korean. Not one person.”

“I won't tell anyone. I understand. I'll do whatever—”

“My wife doesn't know. Her mother would never tolerate it. My own children don't know, and I will not tell them. My boss would fire me. He doesn't employ foreigners. Umma, no one can know—”

“Is it so terrible to be Korean?”

“It is terrible to be me.” [10, p. 489]

Дослідження вербально-семантичного рівня передбачає одночасно й розгляд та аналіз прагматикону художнього персонажу Ноа. Ціннісні установки сина не передбачають наявності біологічного батька – корейця-якудзи. Він розглядає це як «тавро», «прокляття», якого він ніколи

не зможе позбутися чи очиститися (*my blood father is Koh Hansu. That cannot change... This is my curse*). Він наполегливо просить матір нікому не розповідати, що він кореець, що відображено у таких інтенційних висловленнях-проханнях (*Umma, no one can know—*”), і зрештою, підсумовується у висловленні, яке яскраво демонструє наявність глибокого внутрішнього екзистенційного конфлікту особистості (*It is terrible to be me*), який Ноа так і не зміг подолати чи вирішити конструктивно. Після розмови з матір'ю Ноа застрелився у своєму офісі (*Noa had shot himself a few minutes after she'd left his office*).

Тобто, конфлікт завершується *деструктивно*, і передумови такого завершення відображено завдяки трирівневій процедурі аналізу мовної особистості на вербально-семантичному, когнітивно-емоційному, прагматичному рівнях. До *деструктивних* або *негативних* внутрішньо-особистісних конфліктів належать ті, що спричиняють загострення внутрішнього роздвоєння особистості, трансформуються у глибокі життєві кризи та супроводжуються інтенсивними емоційними переживаннями. Такі конфлікти можуть виступати чинником розвитку невротичних реакцій, формування адиктивної поведінки та виникнення суїцидальних тенденцій.

При цьому сутність адиктивної поведінки Ноа полягає в тому, що, прагнучи уникнути реальності штучним шляхом, він намагається замінити власний психічний стан ілюзією безпеки і рівноваги, яку давала йому його старанність, робота, нова родина, з якою він ніколи не був по-справжньому відвертий.

Висновки. Таким чином, ми розглянули *деструктивний* тип мовної особистості художнього персонажу в мультимодальних інтраперсональних конфліктивах у сучасному англійськомовному художньому дискурсі як такий, що виникає у результаті переходу об'єктивних протиріч, зовнішніх по відношенню до людини, у внутрішній світ. За допомогою трирівневого аналізу мовної особистості у конфлікті нам вдалося встановити ключові концепти, аналіз емоційної домінанти, лексики та прагматикону особистості. Перспективним вважаємо аналіз конструктивного, адаптаційного та запобігаючого типів мовної особистості, втілених в інтраперсональних конфліктивах сучасного англійськомовного дискурсу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2004. 344 с.
2. Космеда Т. Лінгвокреативність С. І. Дорошенка в моделюванні его-текстів: жанр віншування-привітання-присвяти. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. ХНПУ імені Г. С. Сковороди*. 2019. Вип. 50. С. 7–17.
3. Отич О.М., Орлов В.Ф., Фурса О.О. Психологія конфлікту: Навчально-методичний посібник для підготовки магістрів усіх форм навчання. Київ : ДЕТУТ, 2008. 423 с.
4. Папіш В. А. Мовна особистість та вишукана мовна особистість як ключові поняття теорії лінгвоперсоналогії. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. 2022. Вип. 13(81). С. 306–310.
5. Загнітко А. Теорія лінгвоперсоналогії : монографія. Вінниця : Нілан-Лтд, 2017. 136 с.
6. Бондаренко Я.О. Дискурс акцентуованих мовних особистостей : комунікативно-когнітивний аспект : дис... канд. філол. Наук : 10.02.04. Київ, 2002. 248 с.
7. Черненко О.В. Екстралінгвальні та інтралінгвальні компоненти інваріантної моделі конфліктиву у художньому дискурсі: індивідуально-особистісний аспект. *"Theory and practice in the context of modern science"*. Scientific multidisciplinary collective monograph. International Center for Science and Social Transformation. Published by Primedia eLaunch, 2025. С. 119–156.
8. Chernenko O. V. Intrapersonal and interpersonal conflictives in modern English fictional discourse : communicative aspect. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія*. 2024. Том 27 №2. С. 154–164.
9. Janicki, K. Language and Conflict : Selected issues. Bergen : Palgrave, 2015. 258 p.
10. Min, Jin Lee. Pachinko. London : Bloomsbury Publishing PLC, Head of Zeus, 2020. 552 p.